

Zmiany skórne.

Różnicowanie chorób wysypkowych u dzieci

Marta Krawiec
Witold Bartosiewicz

Klinika Pneumonologii i Alergologii Wieku Dziecięcego
WUM

czyli

jak przetrwać dyżur bez pomocy
dermatologa...

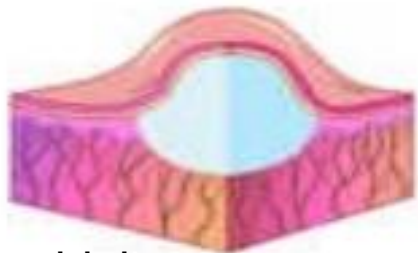
Nie musisz wiedzieć, co to za
choroba, ale musisz wiedzieć,

jak ją leczyć.

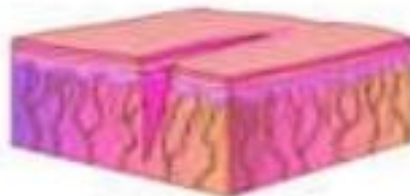
Podstawowe wykwyty chorobowe

- Plama (*macula*)
 - Barwnikowa: przebarwienie, odbarwienie
- Bąbel pokrzywkowy (*urtica*)
- Grudka (*papula*)
- Guzek (*nodulus*); guz (*nodus, tumor*)
- Pęcherzyk (*vesicula*), pęcherz (*bulla*) > 5mm
- Krosta (*pustula*)
- Łuska (*squama*)
- Strup (*crusta*)
- Nadżerka (*erosio*); Przechos (*excoriatio*); owrzodzenie (*ulcus*)
- Blizna (*cicatrix*)

Pierwotne wykwity skórne

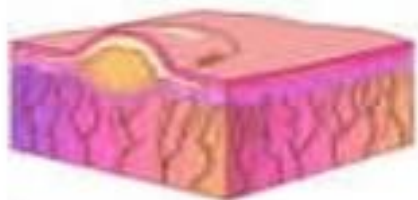
torbiel

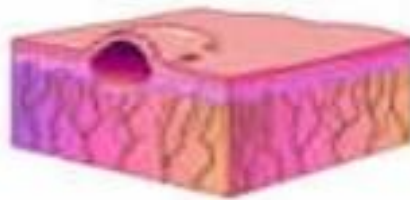
pęknięcie

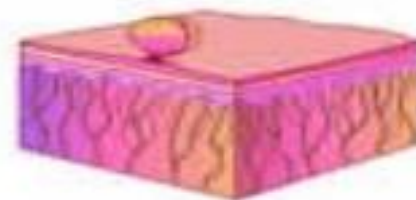
plama

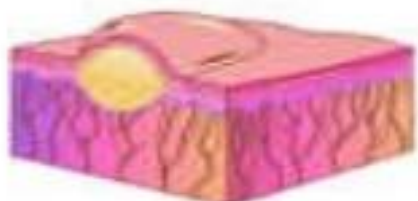
guzek

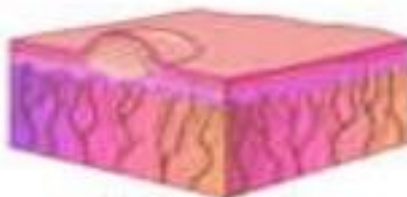
grudka

polip

krostka

pęcherzyk (<5 mm)

pęcherz (> 5mm)
bąbel (głębsze warstwy skóry)

FLUID-FILLED SKIN LESIONS

VESICLE

A CIRCUMSCRIBED COLLECTION OF FREE FLUID LESS THAN 0.5 CM IN DIAMETER

BULLA

A CIRCUMSCRIBED COLLECTION OF FREE FLUID GREATER THAN 0.5 CM IN DIAMETER

PUSTULE

A CIRCUMSCRIBED COLLECTION OF PURULENT EXUDATE THAT VARIES IN SIZE

CYST

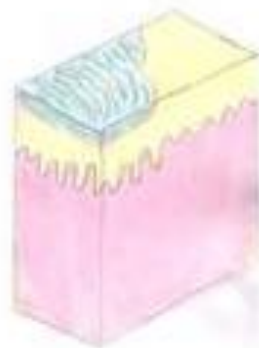
A CAVITY CONTAINING FLUID OR SEMISOLID MATERIAL SURROUNDED BY AN EPITHELIAL LAYER

WYPRYSK???

LISZAJ???

Wtórne wykwyty skórne

łuska

blizna/zanik

strup

nadżerka/owrzodzenie

lichenifikacja

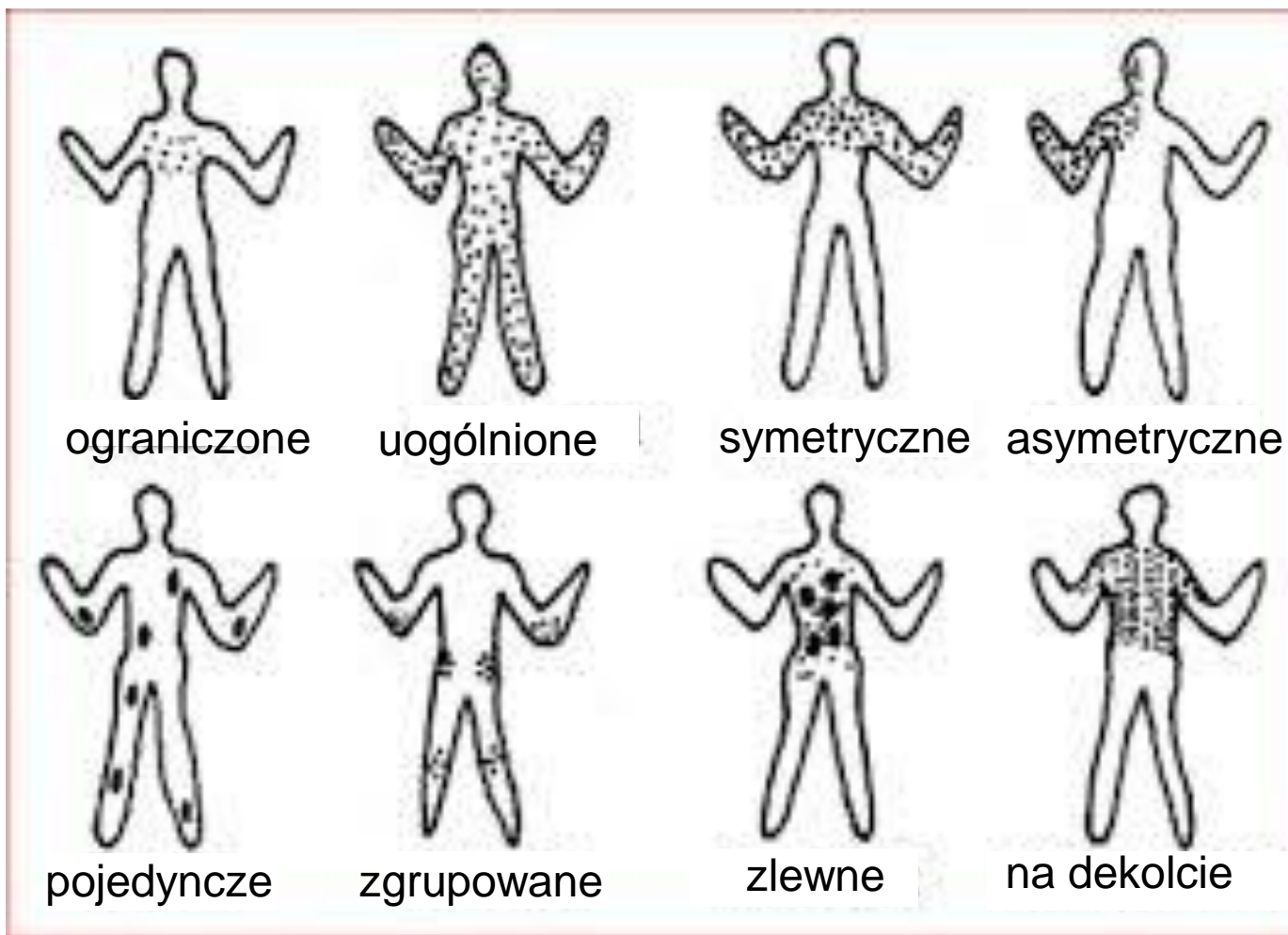

zliszajcowacenie 7

Wybroczyny/plamica

Lokalizacja zmian

odsiebne/
dystalne

ksobne/
proksymalne

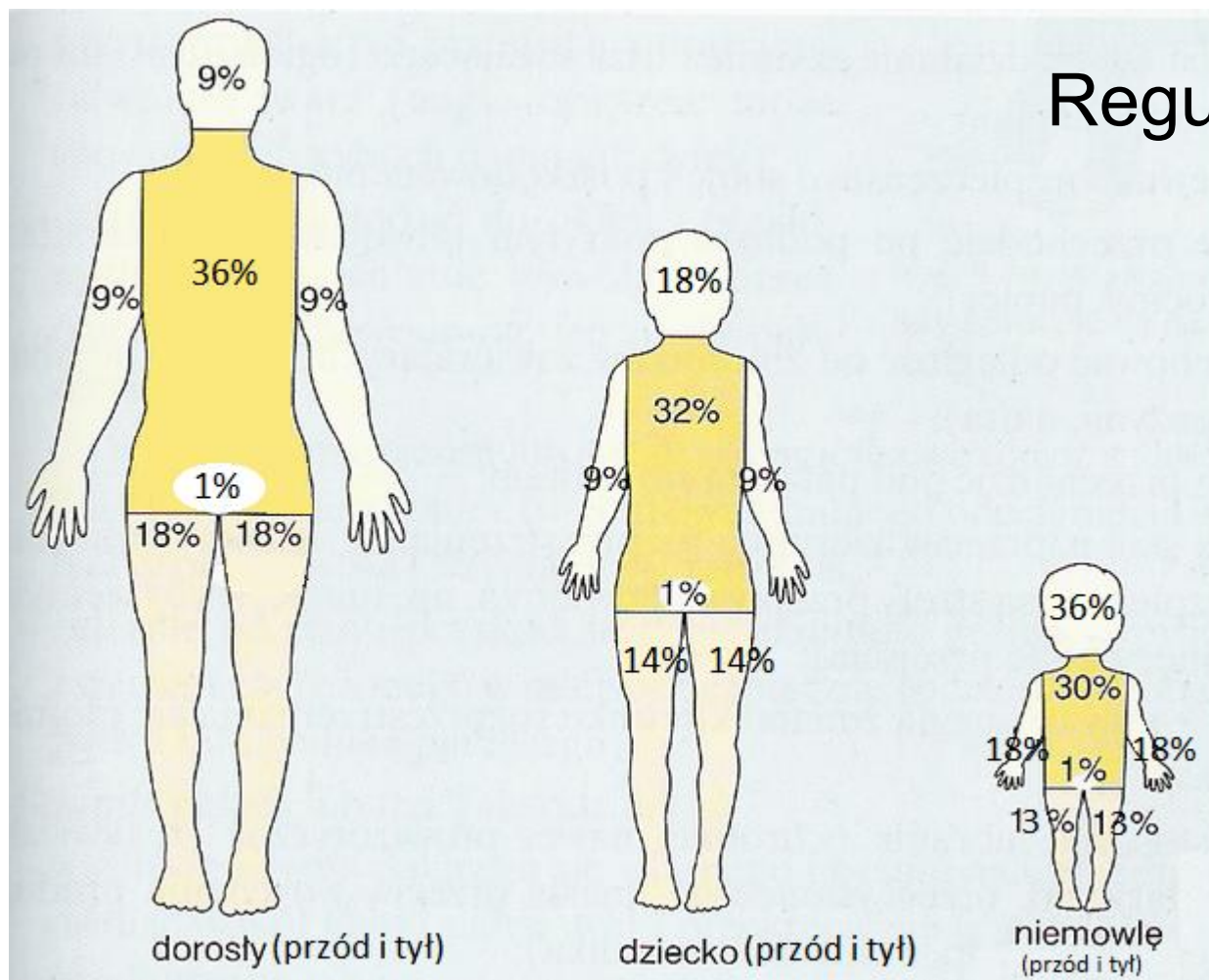
okolica wyprzeniowa

erythrodermia

> 90%

pow.ciała

Powierzchnia ciała

Reguła „9”-tek

Ćw.1. Oceń charakter, lokalizację i rozległość zmian

Przyczyny zmian skórnych u dzieci

Choroby infekcyjne:

wirusowe
bakteryjne
grzybicze

Choroby alergiczne:

przewlekłe (AZS)

ostre
(pokrzywka, reakcje
polekowe, anafilaksja)

Niezapalne:

znamiona,
rogowacenie
przymieszkowe,
naczyniaki

Wywiad

- Możliwość choroby zakaźnej, wrodzonej, dziedzicznej
- Przebyte choroby wysypkowe, wiek
- Dane epidemiologiczne- kontakt z chorymi:
 - Dom, szkoła, przedszkole, żłobek
 - Podróże
 - Podobne zmiany u domowników
- Przebyte szczepienia ochronne, podanie preparatów krwiopochodnych
- Leki podane przed wystąpieniem wysypki:
 - Antybiotyki, leki p-drgawkowe, p-gorączkowe
- Pokłucie przez owady, kleszcze
- Miejsce drażnione np. okolica pieluszkowa

Objawy towarzyszące wysypce

- **Gorączka**
- **Zły stan ogólny**
- Z układu oddechowego: nieżyt nosa, kaszel, duszność, angina
- Z przewodu pokarmowego: wymioty, biegunka
- Z układu ruchu: ból, obrzęk stawów
- Z układu nerwowego: drgawki, objawy oponowe
- Powiększenie węzłów chłonnych, wątroby, śledziony
- **Świąd skóry**

Różnicowanie zmian skórnych

Pęcherzyki:

Ospa

Mięczak zakaźny

Choroba dłoni, stóp i jamy ustnej

(„bostonka”)

Opryszczkowe zapalenie skóry/opryszczka wargowa
(wirusy Herpes)

Choroba Duhringa

Różnicowanie zmian skórnych

Bąble:

Pokrzywka

Pokrzywka typu choroby
posurowiczej

Zmiany skórne w przebiegu **anafilaksji**

Różnicowanie zmian skórnych

Wysypka plamisto-grudkowa:

Ch. wirusowe: różyczka, odra,
rumień nagły

Płonica

Osutki polekowe

Zespół Kawasaki

Osutka w przebiegu mizs (postać uogólniona)

Atopowe zapalenie skóry

Różnicowanie zmian skórnych

Plamica:

Małopłytkowość, ITP

Infekcja wirusowa (skaza naczyniowa)

Posocznica, DIC

Choroba Schonleina-Henocha
(alergiczne zapalenie naczyń)

Różnicowanie zmian skórnych

Pęcherze:

Zespół SSSS

(gronkowcowe złuszczące
zapalenie skóry)

Zespół Lyella

Zespół Stevensa-Johnsona

Rumień wielopostaciowy (postać maior)

choroby pęcherzowe (linijna IgA dermatoza
pęcherzowa, pęcherzyca, pemphigoid)

Ćw.2. Które dziecko przyjmiesz w trybie pilnym do szpitala?

- a) 8-miesięczna dziewczynka z wysypką plamisto-grudkową, do wczoraj przez 3 dni gorączka, stan ogólny dobry
- b) 2-letni chłopiec z gorączką od 6 godzin, plamicą na kończynach dolnych, niespokojny, bez apetytu
- c) 3-letnia dziewczynka z wysypką plamisto-grudkową, zapaleniem spojówek, malinowym językiem, limfadenopatią szyjną

Ćw.2. Które dziecko przyjmiesz w trybie pilnym do szpitala?

d) 6-letni chłopiec, leczony od 6 dni amoksyliną, ze swędzącą wysypką plamisto-grudkową

e) 4-letnia dziewczynka z plamicą kk.dolnych i pośladków, bólem brzucha, obrzękiem stawów kolanowych i krwinkomoczem

Choroby wirusowe

przebiegające ze zmianami skórnymi

Kolejność chorób

1

2

3

4

5

6

lat

rumień nagły

rumień zakaźny

Rumień nagły (*exantema subitum*) gorączka trzydniowa

- Etiologia wirusowa: HHV-6
- Wyleganie 5-15 dni
- Chorują małe dzieci 6m-cy-2 lata
- Gorączka do 39°C przez 3 dni, dobrze tolerowana przez dziecko, gdy spada gorączka
- Wysypka: bladoróżowa, plamista, śr. ok. 2mm, głównie na twarzy i tułowiu, czasem kończynach

Rumień nagły (*exantema subitum*) gorączka trzydniowa

Różnicowanie:

- Odra
- Różyczka
- Wysypki polekowe

Rumień zakaźny (*erythema infectiosum*)

- Parwovirus B19
- Wylęganie 6-14 dni
- Chorują dzieci starsze i młodzież
- Zachorowania sporadyczne lub lokalne epidemie
- Często bezobjawowo,
- Bez zwiastunów
- Wysypka trójfazowa;
 - Rumień na policzkach

Rumień zakaźny (*erythema infectiosum*)

- W drugim dniu rumień wielopostaciowy o zmiennym nasileniu na wyprostnych powierzchniach kończyn
- Marmurkowatość skóry

Rumień zakaźny (*erythema infectiosum*)

- W trzecim dniu obejmuje stronę zginaczy kończyn, tułów, pośladki, dłonie i stopy
- Tworzy formę girland pierścieniowatych
- wysypka może trwać do 10 dni, potem blednie
- Nasilanie się wysypki pod wpływem ciepła przez 1-3 tyg. choroby
- Mogą towarzyszyć bóle mięśni, stawów
- Ten sam wirus powoduje także zespół grudkowo-krwotoczny rękawiczkowo-skarpetkowy

Ospa wietrzna (varicella, chicken pox)

- ❑ Wirus varicella-zoster
- ❑ Wyleganie 11-21 dni
- ❑ Wysoka zakaźność, 1-3 dni przed wysypką, do przyschnięcia zmian
- ❑ Okres zwiastunów
- ❑ Polimorficzna wysypka: plamka-grudka-pęcherzyk-strup (48godzin)
- ❑ nie zawsze pełna ewolucja zmian

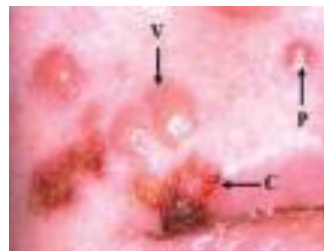
Ospa wietrzna (varicella, chicken pox)

- Wysypka na twarzy, tułowiu i kończynach
- We włosach, na śluzówkach
- Może towarzyszyć **świąd**
- Wysiew zmian skórnych przebiega rzutami
- Pęcherzyki są półkoliste, ułożone wachlarzowato

Eczeema herpeticum

- Zakażenie HSV
- Wyleganie: kilka-kilkanaście dni
- zakażenie 6mcy- a 5rż
- Rozsiane zmiany grudkowo-pęcherzowe
- Gorączka
- Głównie u dzieci z atopowym zapaleniem skóry

Eczema herpeticum

- Pęcherzyki mniejsze niż w ospie wietrznej
- Gojenie 7-14 dni

Choroba Gianotti-Crosti

(acrodermatitis papulosa eruptiva infantilis)

- Związana z zakażeniem wirusowym: wzw B, EBV, Coxackie A, Echo, RSV
- Głównie chłopcy 2-6 lat
- Sporadyczna, endemiczna
- Przebieg łagodny
- Niska gorączka, osłabienie
- Może towarzyszyć uogólniona limfadenopatia, powiększenie wątroby

Choroba Gianotti-Crosti

(acrodermatitis papulosa eruptiva infantilis)

- ❑ grudki 1-5mm, płaskie na szczycie, monomorficzna
- ❑ Czerwone, (krwotoczne)
- ❑ Lokalizacja: policzki, kończyny, pośladki, dłonie i stopy
- ❑ Objaw Koebnera

- ❑ Zmiany utrzymują się 15-60dni

- ❑ Może towarzyszyć uogólniona limfadenopatia

APEC – asymetryczna wysypka okołozgięciowa

- Etiologia wirusowa
- Dzieci do 4.rż
- Okres wiosenno-letni
- Trwa 8 tygodni

CHOROBY BAKTERYJNE

CHOROBY BAKTERYJNE

- ❑ Paciorkowcowe: płonica, róża
- ❑ Gronkowcowe: *foliculitis*, czyrak, SSSS
- ❑ Mieszane: liszajec, niesztowica
- ❑ Posocznica meningokokowa
- ❑ Borelioza
- ❑ Choroba kociego pazura

PŁONICA (SZKARLATYNA)

- paciorkowce B-hemolizujące grupy A
- Zakażenie od chorego lub nosiciela
- Droga kropelkowa
- Wyleganie 1-5 dni
- Ostry początek, gorączka
- Wysypka w ciągu 12-48 godzin

PŁONICA (SZKARLATYNA)

- Wysypka drobna plamisto grudkowa, różowa, blednie przy ucisku
- Pozostaje godziny-7 dni (~ od ciężkości)
- Twarz, bez trójkąta Fiłatowa
- Linie Pastii
- Złuszczenie delikatne obrębiaste (1-2 tydzień choroby)
- Złuszczenie opuszków palców rąk i stóp (3-4 tydzień choroby)

PŁONICA

Liszajec zakaźny (*impedigo contagiosa*)

- Zakażenia mieszane:
S.aureus + *S.pyogenes*
- Zakażenie kontaktowe
- wysoka zakaźność
(zbiorowiska)
- Wyleganie: godziny – kilka dni
- Usposabia: AZS, otarcia naskórka
- Zakażenie powierzchniowych warstw skóry
- Pęcherze z wodnista treścią, pękające z tworzeniem miodowych strupów

Zmiany skórne z towarzyszącym złym stanem ogólnym:

- płonica
- borelioza
- Róża,
- SSSS
- posocznica

Posocznica meningokokowa

CHOROBY ALERGICZNE

Copyright Rainbow Pediatrics, P.A.

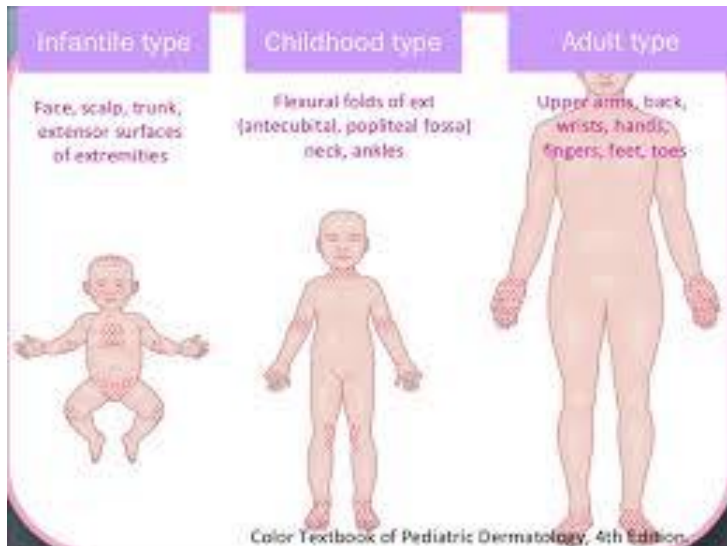

POKRZYWKA (*urticaria*)

Częsty element anafilaksji

Atopowe zapalenie skóry

Atopowe zapalenie skóry

Ćw.3. Oceń chłopca w skali SCORAD

Świąd uniemożliwia sen

Różnicowanie AZS: Łojotokowe zapalenie skóry

Mniej nasilony świąd

Zajęcie okolicy podpieluszkowej

Początek w okresie noworodkowym,
wczesnoniemowlęcym

Różnicowanie zmian ok.podpieluszkowej

Pieluszkowe zapalenie skóry

7-12 mż

- wilgoć i uszkodzenie (maceracja) naskórka przewlekłe pocieranie skóry przez pieluszkę
- zasadowe pH moczu
- obecność drożdżaków (*Candida albicans*) w kale
- długotrwała antybiotykoterapia
- biegunki
- wrodzone wady układu moczowego
- uczulenie spowodowane kontaktem z alergenami zawartymi w pieluszcze i preparatach stosowanych do pielęgnacji skóry w okolicy pieluszkowej (tzw. alergiczny wyprysk pieluszkowy)

Wysypki polekowe

Rumień wielopostaciowy

Osutka plamisto-grudkowa

Choroba posurowicza

DRESS,
TEN,
z. Stevensa-Johnsona

Zmiany niezapalne

Cecha skóry, nie choroba

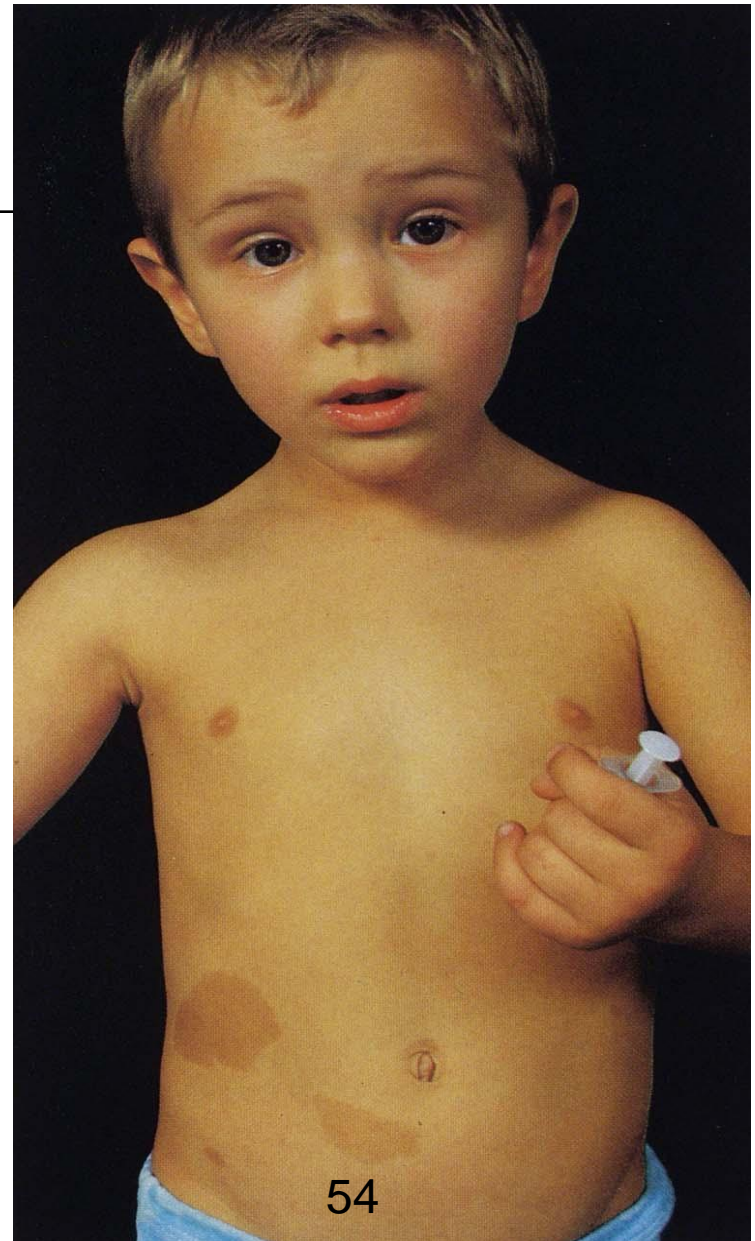
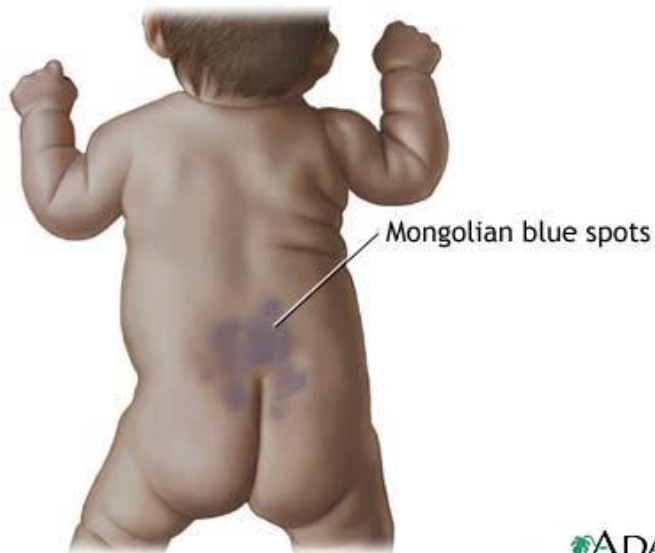
Kryterium mniejsze AZS

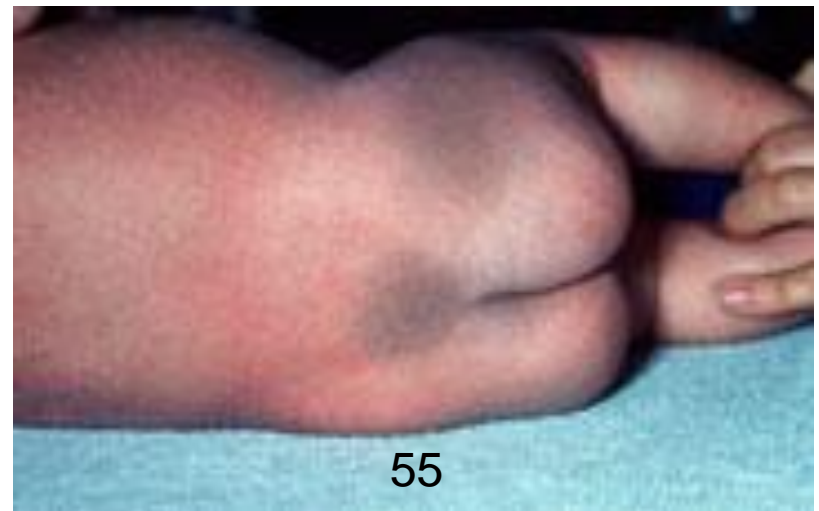
Zmiany barwnikowe

□ *Cafe au lait*

□ Plamy mongolskie

PLAMY MONGOLSKIE

DZIĘKUJĘ